

Ospatzeko moduko garaia

SAGARRONDOEN LORALDIARI GORAZARRE EGINGO ZAIO JARDUNALDI BATZUEN BITARTEZ

Sagarra, sagastiak, sagastien paisaia, sagardoa, eta eremu honen bueltan bizi diren herritarrek protagonistak izango ditugu murgilduak gauden udaberri honetan. Sagastiak loretan ditugu eta urte sasoi honetako loraldia ospakizunerako baliatu du eragile talde batek, hurrengo asteetan ekitaldi sorta antolatzeko. Hitzor- du ziklo honen inguruko zehaztasunak dakartza, Jakoba Errekondok.

Nondik dator ekitaldi sorta hau antolatzeko asmoa?

Jakoba Errekondo. Sagardoaren inguruan ekimen gehiago burutzeko sortu da ideia hau. Guretzat une hau, sagastien loraldia, ospatzeko urte sasoi bat da. Udaberria etorri da eta sagastien loraldiak gure paisaiari beste itxura ematen diola iruditzen zaigu. Eta ez itxura bakarrik, hori da gero sagardoa bihurtuko dena. Hori aprobe- txatuz, sagardoaren munduan gauza gehiago eta desberdinak badaudela azaltzeko sasoi be- zala azaldu nahi dugu. Horre- gatik antolatu ditugu, ikerketa aurkezpene, bisitaldia edota ibilaldia ohiko ekintzetatik aparte. Eta gero ohiko hitzor- duak: katak, Sagardo Eguna, erakusketa...

Sagardo Eguna ere egitarau honetan txertatu duzue?

J. E. Sagardo Eguna maiatza- ren 19an izango da. Sasoi ho- netan tokatzen da beti. Zerga- tik ez hor sartu genion. Aurten azpimarratzeko moduko zer- bait gertatu da; jende desber- din piloa elkartu dela gauzak egiteko. Sagardo Egunaren La- gunak taldekoekin batera, ba- serrarren kooperatiba, Usur- bilgo sagastien enpresa, Itaya, sortu berri dugun Sagardoaren

Jakoba Errekondok larunbat honetan gidatuko duen ibilaldi batekin hasiko dira Sagastiak Loretan jardunaldiak.

SAGARDOA, SAGASTIAK...

"Paisaiaren eta kulturaren parte dira, baina era berean lanpostuak sor ditzakete"

Unibertsitatea... batu dira. Ar- lo desberdinetan lanean ari den jendea elkartzea, giro berri horren adierazgarria da.

Eta indarra ematen dio egita- rauari?

J. E. Gainera joan den astean aurkeztu zen Euskal Herriko Sagardo eta Sagarren kultura eta turismoaren elkarte berria, Bizi Sagardoa. Eta ekimen hau baita ere, ekimen sorta honen barruan sartzen dugu eta hori ere aipatzekoa da.

Antolatzaileen artean badira, agian herritarrentzat ezeza- gunagoak izan daitezkeen eragileak.

J. E. Gehienak ezagunak dira. Antolatzaile berri bezala, Sa- gardoaren Unibertsitatea dugu. Oraintxe sortu dugun elkar- te bat, sagardoaren inguruko ikerketa, hezkuntza, dibulga-

zioa, argitarapenak eta abar sustatzeko. Egitasmoa hasiera- ko fasean dago, baina gure us- tez etorkizunean garrantzitsua izango da. Usurbilen kokatua egongo da.

Ekitaldien artean ikerketa aurkezpen bat ere badago.

J. E. Iaz burutu eta aurten bu- katu da, eta laster aurkeztuko da. Alkartasuna Kooperatibak Udalaren laguntzaren bidez, Usurbilgo sagastien egoeraren ikerketa egin du; etorkizunera begira sagasti horiek dituen jendeak zer asmo dituen... Gu- re ustez bide horri jarraitu be- har zaio. Sagardoaren mundua eta Sagardo Eguna ere horrela sortu zen bere garaian, ez ba- karrik sagardoaz goatzeko, baizik ikasteko, etorkizuna di- seinatzeko, gehiago jakiteko...

Bertako sagar eta sagastiak izango dira ekitaldi sorta ho- netako protagonistak?

J. E. Herrian egiten diren pro- duktuak. Ez baita bakarrik sa- gardoa egiten, esan bezala, muztioa egiten da, bai era kon- bentzional eta ekologikoan, sa- gar dultzea egiten da. Etorki-

zun handiko produktuak dira. Paisaiaren eta kulturaren parte dira, baina era berean lanpos- tuak sor ditzakete. Eta base- rriari beste bide batzuk ireki- tzea ahalbidetzen du.

Etorkizunari begira beraz, badira hainbat egitasmo?

J. E. Gure ustez, sagarrak eta sagardoak orain arte izan ez duten panorama dute. Ate be- rriak irekitzen ari dira eta gu ere horretan saiatzen ari gara.

"Iazko sagardoa, aspaldiko urteetako onena"

Aurtengo sagardo berria nola- koa dator, Sagardo Egunaren atari honetan?

Jakoba Errekondo. Ni ez naiz hasiko esaten aurten ere sagar- do ona dugu, ez. Baina iazko sagardoa aspaldiko urteetako onena da. Sagar urte oso ona izan zen, urte lehorra. Eta hemen sagarrak eta sagarrondoek duten arazo nagusia hezetasuna da, horrek gaitzak ekartzen dituela- ko. Sagar urte lehorra izateak, uztia ez izugarria izatea ekarri du. Ur falta horrek uztia murriztu egi- ten du, baina kalitatea asko are- agotzen du. Aurtengo sagardo- ak oso onak direla uste dut.

Aurtengoa ere oso ona izango dela uste du Errekondok.

"Gure lorategirik onenak sagastiak dira"

Ekitaldi sorta honetako lehen hitzordua larunbat honetan izango da, zuk gidaturiko ibilaldia.

Jakoba Errekondo. Gure asmoa da, Usurbilen ditugun sagasti batzuk bisitatzea eta ez sagastiak bakarrik, sagasti horien inguruneaz, hau da Usurbilgo paisaia orokorrean eza gutzen hastea. Duela gutxi, Itayak sustatuta, Andatzako basoak ezagutzeko ibilbide bat antolatu zen. Bertan behera geratu zen eguraldiaren kaxkarragatik. Baina gure asmoa da, hortik segitzea. Sagastiak Loretan ospakizun honen barruan gure asmoa da sagastietaz hitz egitea, bere testuinguruaz, paisaian nola txertatzen diren, sagastiak nola sortzen diren, nola funtzionatzen duten. Zehaztu gabe dago ibilbidearen nondik norakoa. Baina jendea animatu nahi nuke, inguruan dugun paisaiari beste begi batzuekin begiratzea, ikasteko aukera polita izango baita.

Aginagako Sariaandi baserria ezagutzeko aukera egongo da. Zergatik izan liteke interesgarria bisitaldi hau?

J. E. Sariaandi baserria Euskal Herriko lehenengoetako baserria da. Aurreneko baserriak, XVI. mendean sortzen dira. Sagardoa egiteko makinak ziren. Horren adierazgarri eza-gunena Igartubeitin daukagu, Euskal Herrian eta mundu osoan martxan dagoen bakarra. Eta Sariaandi baserria, tipologia horretako baserria da. Pen-

Sagastiak nola sortzen diren azalduko da larunbateko ibilaldian.

BISITA GIDATUAZ

"Sariaandi Euskal Herriko lehenengoetako baserria da; sagardoa egiteko makinak ziren"

tsatu behar dugu garai hartako paisaia kulturala eta jendartearena oso desberdina zela, gaur egungoarekin alderatuta. Ontzigintzak garrantzia handia zuen, gizartea erabat industrializatu zegoen eta orduan edari horren premiak sortu zuen halako makinak sortzea. Zortea dugu, Usurbilen halako baserri dezente ditugu. Eta Sariaandi zahar berritu da, tolarearen eredu hori mantenduz eta berrituz. Fatxada berria, jatorrizkoa du. Barrutik ezaugarri berezi batzuk ditu, baserri horien artean ere bakarra egiten dutenak. Jendeak ezagutu behar du. Kanpotik eta barrutik. Barruan, bi hitzalditxo egingo dira. Batetik obra horren arduraren eraman duen arkitektoak hitz egingo digu, garai hartako

baserrien tipologiak, egurra nola lantzen zen eta abar. Eta gero nik hitz egingo dut garai hartako paisaiak, jendea nola bizi zen, sagardoaren premia... Ondarearen ikuspegitik, Usurbilen dugun altxor garrantzitsuenetakoa da eta zaintzeko hautua egin dute jabeek. Hori txalotzekoa da.

Amaitzeko, zergatik parte hartu ekitaldi sorta honetan?

J. E. Gure kulturaren sagarrak eta sagardoak duten garrantzia eta hori dena lore batetik sortzen dela pentsatzeak bakarrik, poztu beharko gintuzke. Eta horixe bakarrik nahikoa arrazoi bada. Beti diot, guk dugun lorategirik dotoreena, ez da estilo ingelesekoa, frantsesekoa edo italiarra, gure lorategirik onenak sagastiak dira. Eta ez sagarrondoak loretan direlako bakarrik, baizik eta belardiak, basoak loretan daudelako. Hori ospatzea, eta hori ikasteko eta herritarren arteko harremanak egiteko baliatzeak merezi du.

I. Sagastiak Loretan

Apirilak 27, larunbata

9:30 Sagasti loretuetan barrena ibilaldia, Jakoba Errekondo paisajistarekin, Alkartasuna, Usurbilgo Baserriarren Kooperatibatik abiatuta.

Maiatzak 7, asteartea

19:30 "Usurbilgo sagastien inbentarioa eta sagar ekoizpena" ikerketaren aurkezpena Potxoenean, Leire Jauregi Nekazaritza Ingeniariaren eskutik.

Maiatzak 15, asteazkena

San Ixidro Eguna.

Maiatzak 18, larunbata

17:00 Berreskuratutako XVI. mendeko dolare-baserria ezagutzeko bisita gidatua Aginagako Sariaandi baserrian, Luis Alberdi arkitektoa eta Jakoba Errekondo paisajistaren eskutik.

Maiatzak 19, igandea

XXXII. Sagardo Eguna, Usurbilgo plazan, egun osoz. Sutegin "Usurbilgo baserrietako dolareen argazkiak" erakusketa.

Maiatzak 23, osteguna

19:30 Usurbilgo sagarkien dastaketa ikastaroa Aitzagan: sagar-dultzea, muztioak eta sagardoak...

Ekainak 1, larunbata

9:00 Sagastien udako inausketa ikastaro teorikoa eta praktikoa Potxoenean, Aitor Etxeandia Nekazaritza Ingeniariaren eskutik.

Elkarlanean:

Sagardo Egunaren lagunak elkarrekin, Alkartasuna Usurbilgo Baserriarren Kooperatiba, NOAUA!, Usurbilgo Sagastia E.M., Itaya Gazte Asanblada, Aitzaga Elkartea, Sagardoaren Unibertsitatea, Gipuzkoako Sagardogileen Elkartea, Hurbilago, Usurbilgo Udala.